

Kokemuksia herneen viljelystä ja käytöstä

Markku Hirvenoja

Hirvenojan luomutila, Riihimäki

Poronoro, Loppi

Lepaa 16.8.2024

Taustaa

- kesätöitä maa- ja puutarhatiloilla
- agronomiopinnot 1985-93
- tutkija, Helsingin Yliopisto, -2000 (täsmäviljely)
- yrittäjä, Poronoro ja Auranmaan Aluetietoverkko oy, 1997-

Mäntylän tila, Loppi

Koti

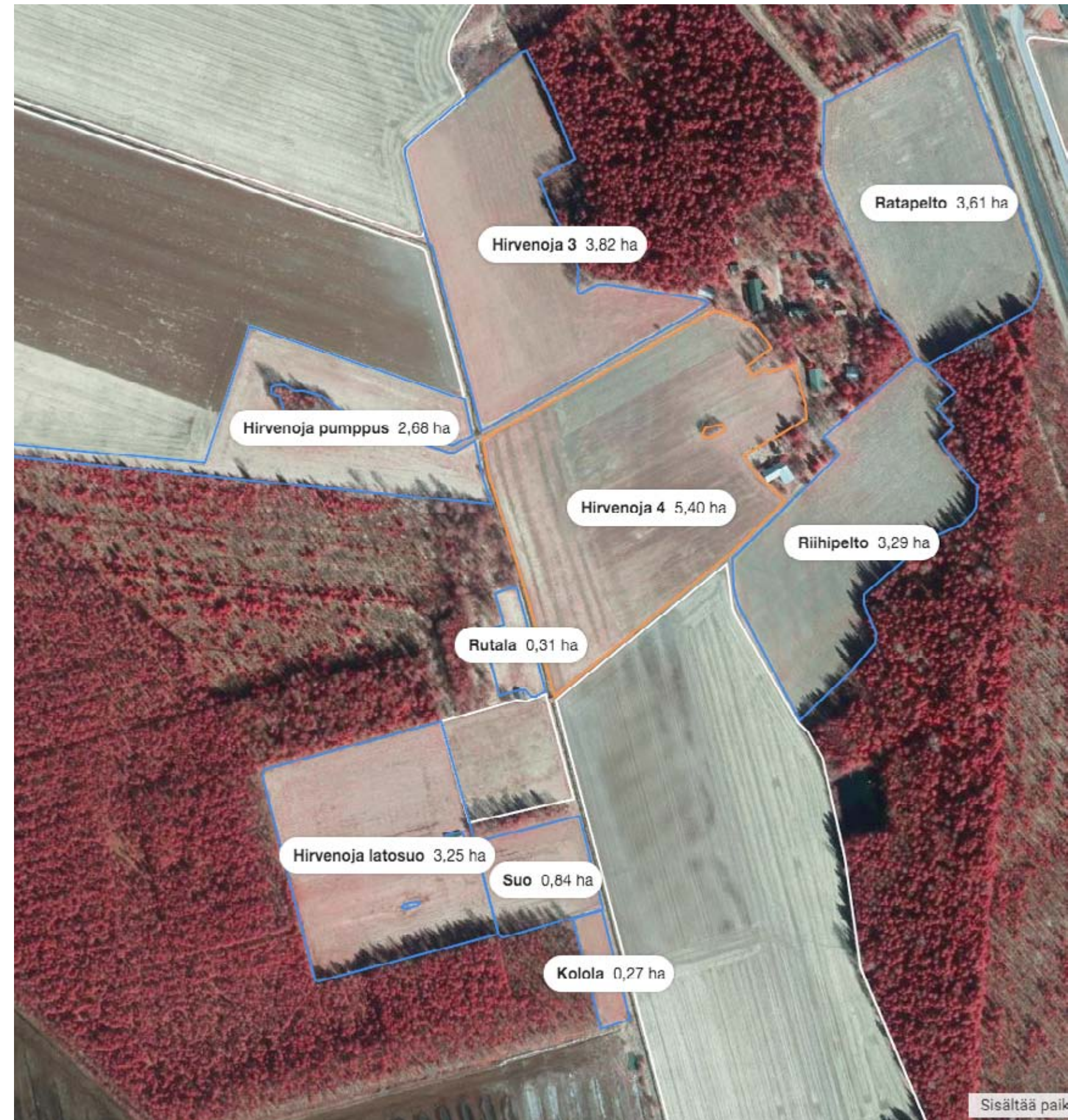
- 1997-, ei luomusertifikaattia
- peltoa noin 2 ha + 2 ha ”hoidossa”
 - maa-artisokka
 - valkosipuli
 - marjapensaat
 - heinä
 - harraste-eläimet (kanit, vuohet)
 - gluteeniton mylly ja leipomo

Hirvenojan tila, Riihimäki

2016-

- peltoa 23,47 ha
- luomuun 2018-2020
 - heinä, apilanurmi
 - kaura (SW Vaasa)
 - härkäpapu (Kontu)
 - herne (Ingrid)
- gluteeniton luomutuotanto
- tuotteet myydään suoraan loppukäyttäjille (kotieläintilat, kuluttajat)
- kierretään viikottain markkinoilla ja tapahtumissa myymässä
- rehuntuotantosopimukset kaikesta tuotannosta, koska luomuehdot niin vaativat heinäntuottajalta (2/3 pinta-alasta nurmella)

Herne ja härkäpapu tilan viljelykierrossa

- typensitojia luomussa
- viljellään aina seoskasvustona kauran kanssa
- kauraa noin puolet
 - > ei erikoiskasvipalkkiota

Kaura varmistaa satoa monella tavalla

- tukikasvina herneelle
- tuottaa jonkinlaisen sadon kuivanakin kesänä
- parantaa puidun massan juoksevuutta märkänä syksynä
- helpottaa kuivausta, jos on aikaa kuivata erää 2-3 vuorokautta

Hernekaura kesäkuun lopulla.

Herneen viljelyn ongelmia

- pieni lohko (4 ha) muuttuu riistapelloksi, jos alueella on hirvieläinlauma (ei ongelma härkäpavulla)
- luomussa jatkuva viljely ei mahdollista tuholaisten lisääntymisen takia, kaikki lohkot vierekkäin; välivuodet ainoa tehokas rajoitin
- vaatii melko paljon vettä
- buustaa myös oheiskasvien kasvua, jolloin varsinainen kasvusto voi hukkua ohdakkeen, valvatin ja juolavehnän alle erityisesti multavilla mailla

Sadon käsittely

Puimuriin tulee kaikkea, mitä pellossa kasvaa, ja luomupelto on usein hyvin monimuotoinen.

- rikkasiemenet pois rikkaseulalla puimurissa tai kuivurissa
- herne kuivuu hitaasti
 - kaura kuivuu parissa tunnissa, annetaan sen kuivaustauon aikana absorboida herneestä irtoava kosteus, ja kuivataan kaura uudelleen. Vaatii yleensä 3 kuivauskertaa, noin 5 tuntia polttoa
- kauran erotus rikkaseulalla tai lajittelijalla

Elintarvikeherne

Lajittelijalla valikoidaan suurimmat herneet, joissa on vähiten tuholaisvaurioita.

- käsinseulonta viimeisten viljanjyvien ja viallisten poistamiseksi

 - > gluteeniton lopputuote

- pakataan sellaisenaan tai jauhetaan kuorettomaksi rakeeksi

- myllyssämme ei ole taloudellisista syistä luomusertifikaattia, joten rikottu herne ei ole enää luomua

Mylly ja leipomo

Merikonttiin rakennettu gluteeniton mylly ja leipomotila, jossa voi valmistaa kasvipöeräisiä elintarvikkeita.

- viljattomat leivonnaiset, kuten proteiinipikkuleivät, joulupiparit, näkkäri ja kakut
- gluteenittomuus pyritään turvaamaan pitämällä koko ketju pellolta pöytään omassa käsissä

Jakelu

Myymme tuotteet pääosin itse suoraan loppukäyttäjille (sekä rehun että elintarvikkeet).

- markkina- ja tapahtumamyynti
- muutamia jälleenmyyjiä
- ristiinmyynti, eli myyntipöydällämme on kuuden tuottajan tuotteita, joista osa myy meidän tuotteitamme

*Hernepannu ja hernettä ja sipulia makkaran
höysteenä.*

